

V svetle Božej hviezdy

Pápež Benedikt XVI. počas včerajšej bohoslužby pri príležitosti sviatku Troch kráľov vo Svätopeterskej bazilike vo Vatikáne apeľoval na dôležitosť akceptovania prítomnosti Boha v ľudskom živote v našich nepokojných časoch často príznačných pohrdaním večnými hodnotami. Jeden z najstarších kresťanských sviatkov slávilí včera veriaci na Slovensku i vo svete. Pripomínali si deň, keď Boh svetlom hviezdy zjavil svojho Syna všetkým národom. Na Východe už od 3. storočia bol 6. január sviatkom Zjavenia Pána (Epifánia). Cirkvi si v ňom pripomínala „tri zázraky“: príchod mudrcov z východu, Ježišov krst a jeho prvý zázrak v Káne Galilejskej. Zjavenie Pána je zja-

vením Ježiša Krista ako Mesiáša Izraela, Božieho syna a Spasiteľa sveta. Spolu s Ježišovým krstom v Jordáne a so svadbou v Káne sa slávi poklona Ježišovi zo strany mudrcov, ktorí prišli z východu. Počas tohto sviatku sa posväcujú domy, pričom nad dvere kňaz píše podľa aktuálneho roku výraz v tvare 20-C+M+B-13 (Christus mansionem benedicat - Kristus nech žehná tento dom). Toto sa však často chybne vysvetľuje podľa začiatočných písmen údajných mien troch kráľov Gašpara, Melichara a Baltazára. Vianočné obdobie sa nekončí včerajším sviatočným dňom, ale až sviatkom Krista Pána, ktorý tento rok pripadá na nedeľu 13. januára.

Šport 07/01/2013

Svätý Otec v novom vozidle Nový papamobil

Nový automobil hlavy Katolíckej cirkvi je postavený na báze SUV Mercedes-Benz triedy M, vyrobili ho v Nemecku. „Pre značku Mercedes-Benz je veľkou čťou sprevádzať jeho svätosť pápeža Benedikta XVI. na jeho cestách v podobe nášho nového papamobilu,“ povedal Dr. Dieter Zetsche, predseda predstavenstva koncernu Daimler, pri odovzdaní auta. „Pokračujeme tak v našom dlhoročnom partnerstve s Vatikánom. Viac ako 80 rokov dôverujú pápeži autám značky Mercedes-Benz.“ Hlava Katolíckej cirkvi používa

papamobil značky Mercedes-Benz pri množstve verejných vystúpení doma aj v zahraničí. Poskytuje mu možnosť byť s ľuďmi v tesnej blízkosti bez ústupkov voči maximálnej možnej bezpečnosti a komfortu. Oproti predchádzajúcemu modelu je kupola výrazne predĺžená, čo zabezpečuje väčšiu priestrannosť a pohodlné nastupovanie. Výrazne väčšia sklená plocha ponúka okrem toho aj omnoho lepši výhľad na pápeža. Trón má vyšivany erb, karoséria je nalakovaná diamantovou bielou farbou.

(dim), HN 07/01/2013

Vatikánu stopli karty

Robia málo proti praniu špinavých peňazí

Ak plánujete cestu do Vatikánu, vezmite si so sebou vyššiu hotovosť. Talianska centrálna banka mu totiž zablokovala platby kartami. Dôvodom je nedostatočný boj proti praniu špinavých peňazí.

Od začiatku roka možno na území najmenšieho štátu na svete platiť len hotovosťou. Platí to na nákup v ob-

chodíkoch, na pošte, v lekárni, ale aj na kúpu vstupeniek do múzea. To teraz žiada od turistov platby len v hotovosti. Deutsche Bank Italia, ktorá za posledných 15 rokov poskytovala Vatikánu služby elektronických platieb, uviedla, že talianska centrálna banka jej nariadila deaktivovať platobné terminály. Odôvodnila to tým, že Vatikán nespĺňa medzinárodné normy v boji proti praniu špinavých peňazí.

Prečo slávia pravoslávni Vianoce teraz?

Pravoslávna cirkev stále používa starší juliánsky kalendár, ktorý zaviedol v roku 45 pred Kristom rímsky cisár Julius Caesar. Tiež má v roku 12 mesiacov a 365 dní, ale astronomicky sa trochu odlišuje od nami používaného gregoriánskeho kalendára. Ten zaviedol pápež Gregor XIII. koncom 16. storočia. Juliánsky kalendár sa oproti nášmu oneskoruje za 128 rokov približne o jeden deň. Od roku 1900 je rozdiel medzi kalendármi 13 dní. (r)

Plus jeden deň 07/01/2013

Pravoslávne Vianoce

Asi jedna tretina pravoslávnych veriacich na Slovensku zasadla v nedeľu za štedrovečerný stôl. Juliánskym kalendárom, ktorý je oproti gregoriánskemu posunutý o 13 dní, sa u nás riadi väčšina pravoslávnych veriacich zo severovýchodných okresov Bardejov, Svidník, Stropkov, Medzilaborce, Snina. V prešovskej eparchii je okolo 140 pravoslávnych cirkevných obcí, z nich asi 90 percent slávi narodenie Spasiteľa podľa starého kalendára. V michalovskej eparchii je tento pomer opačný, väčšina pravoslávnych sa prispôbila gregoriánskemu kalendáru a vianočné sviatky oslávila v decembri. Podľa protodiakona Jána Husára z Katedrálneho chrámu sv. Alexandra Nevského v Prešove, tomuto sviatku v pravoslávnej cirkvi nepredchádza advent, ale 40 dňový pôst.

JÁN FELIX, Šport 07/01/2013

V Taliansku registrované banky preto nemôžu pôsobiť na jeho území. Pápež Benedikt XVI. pritom prisľúbil väčšiu transparentnosť vo finančných operáciách vatikánskej banky. Podľa hovorcu cirkevného štátu Federica Lombardiho je Vatikán v kontakte s inými operátormi a výpadok v platbách kartou by nemal mať dlhé trvanie. (ukr), [Plus jeden deň 05/01/2013

Pápež návštevu Slovenska nepotvrdil

Predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský upozornil, že návšteva pápeža na Slovensku sa dá v tomto roku len ťažko predpokladať. Biskupi aj prezident Gašparovič pozvali Benedikta XVI. v súvislosti s jubilejným rokom svätých Cyrila a Metoda. **Rádio Slovensko, 04/01/2013**

Čo skrýva zamurovaná truhlica?

V Katedrále sv. Mikuláša v Prešove objavili poklad:

Nájdený poklad skrýva množstvo tajomstiev! V prešovskej Katedrále sv. Mikuláša objavili záhadnú truhlicu. Zatiaľ nikto netuší, aké prekvapenie sa v nej ukrýva. Truhlica v kostole leží už celé desaťročia a doteraz o nej nikto ani len netušil. Otvoriť ju plánujú o niekoľko dní za prítomnosti pamiatkarov, reštaurátorov aj predstaviteľov prešovského Farského úradu.

Keby sa nezačala rekonštrukcia svätyne, bola by drevená truhlica s nitovaným povrchom zrejme ukrytá asi ďalšie desaťročia. „Ešte v roku 2011, počas prác na rekonštrukcii elektroinštalácie, sa zistilo, že v kostole je zamurovaný neskorogotický portál,“ povedala Eva Semanová, zástupkyňa riaditeľky Pamiatkového úradu v Prešove. V minulom roku sa začal archeologický výskum a počas neho bol zamurovaný portál, ako pamiatkari vchod nazývajú, konečne odkrytý. „Nájdená truhlica sa nachádza za týmto portálom,“ dodala Semanová. Čo sa v nej môže nachádzať, si nikto netrúfa odhadnúť. „Už viackrát sme v sakrálnych pamiatkach našli rozličné schránky. Ešte nikdy to však nebola podobná schránka. Väčšinou tam boli tuby. Boli v nich zvyčajne uložené písomnosti,“ povedal Ivan Tkáč, vedúci Oblastného reštaurátorského úradu v Levoči, ktorý bude prítomný pri otvorení ukrytého tajomstva. Portál je neďaleko hlavného oltára a teraz je zakrytý plachtou. Nový Čas oslovil aj kaplána Petra Majerníka, či ani on netuší, čo by mohla drevená truhlica ukrývať.

Ak ľudia poznajú raketu teraz, Boh ju musí poznať odjakživa

Kostol anjelov alebo aj slovenská Sixtínska kaplnka - také prívlastky získal Kostol svätého Michala v Dolnom Hričove. Prvý súvisí s množstvom anjelov, ktorí sú znázornení na maľbách či mozaikách v chráme. K Sixtínskej kaplnke hričovský kostol prirovnávajú najmä pre originálne maľby Vincenta Hložníka, ktorý vnútorné steny a strop kostola premenil na umelecké dielo. „Na takom malom priestore je veľa vzácneho umenia. Mnohí umelci a kunsthistorici hovoria, že je to unikátne dielo,“ hovorí farár z Dolného Hričova Miroslav Sobčák. Nie je síce taký známy a navštevovaný ako slávna sakrálna stavba vo Vatikáne, no aj kostol na hornom Považí neďaleko Žiliny si prídu pozrieť turisti z Česka, Poľska, Francúzska i Japonska. Osud tohto románsko-gotického kostola zo 14. storočia bol ešte pred polstoročím neistý. Kostolík bol spustený, viac ako o záchrane sa uvažovalo o tom, že v ňom zriadiť ošipáreň. V tom čase sa do farnosti dostal kňaz Štefan Raček, ktorý zohnal peniaze na rekonštrukciu. Ponuku vymalovať kostol dostal v sedemdesiatych rokoch minulého storočia rodák z neďalekého Svederníka Vincent Hložník. Národný umelec, rektor Vysokiej školy výtvarných umení, bolo vtedy nezamestnaným a sklamaným umelcom, ktorého komunistický režim prinútil opustiť školu po tom, čo v roku 1968 verejne nesúhlasil so vstupom okupantských vojsk do Československa. „Najskôr sa majster Hložník ponuke vymalovať kostol bránil, veď to bola veľká zodpovednosť. Napokon ho farár Raček presvedčil, ale s tým, že to môže urobiť po svojom. To znamená, že, samozrejme, v liturgickom názore, ale vo svojom výtvarnom štýle. Preto je tá maľba kostola aj pre výtvarnú odbornosť v kontinuite s jeho vtedajším výtvarným zobrazovaním. Je to výnimočné

dielo vôbec na Slovensku,“ hovorí autor stálej expozície diel Vincenta Hložníka v Považskej galérii umenia v Žiline a zároveň riaditeľ galérie Milan Mazúr. Celé dielo vznikalo niekoľko mesiacov, najprv to boli maľby a potom pracoval umelec aj s manželkou a deťmi na mozaikách a vitrážach. Umelci, ktorí kostol po vymalovaní uvideli, boli expresívnymi výjavmi na strope a stenách kostola nadšení. Naopak, miestni veriaci moderné umenie, ktoré bolo v kontraste s ostatnými tradičnými maľbami v kostole, prijímali ťažšie. Zdalo sa im zvláštne, že popri typických náboženských výjavoch je tam aj balón či vesmírna raketa pri nohách ležiaceho patróna kostola Michala. Výtvarník tvrdil, že ak ľudia tieto moderné prvky poznajú teraz, Boh ich musel poznať odjakživa. Pred biskupom, ktorý počas prác prišiel na kontrolu, musel vysvetľovať červený plášť Panny Márie, keďže zväčša bola prezentovaná v modrom. Na to povedal, že ktovie, ako sa v skutočnosti obliekala. Kostol v Dolnom Hričove pred tromi rokmi zvonku upravili. Správcovi farnosti Sobčákovi pamiatkari naznačili, že na obnovu treba pomýšľať aj v súvislosti s Hložníkovými maľbami, na štyridsaťročných dielach sa začínajú objavovať praskliny. Kostol zo 14. storočia je najstaršou zachovanou stavbou v Dolnom Hričove, postaviť ho dali pravdepodobne prví majitelia Hričovského hradu. Otvorený býva pred omšami, záujemcom o prehliadku ho aj mimo týchto hodín sprístupnia pracovníci farnosti, je však lepšie, ak sa návštevy ohlásia vopred.

Najskôr sa majster Hložník ponuke vymalovať kostol bránil, veď to bola veľká zodpovednosť. Milan Mazúr riaditeľ Považskej galérie

**Renáta Jaloviarová
Pravda 07/01/2013**

„Nemyslím si, že by tam bol nejaký poklad, ale múdrejší budeme, až keď ju otvoríme,“ uzavrel kaplán.

Konkatedrála sv. Mikuláša ukrývala schránku niekoľko de-

siatok rokov. Truhlicu objavili za portálom v konkatedrále sv. Mikuláša, ktorý bol desiatky rokov zamurovaný.

**(nov)
Nový Čas 07/01/2013**

Trojkráľovská koleda

K dnešnému Sviatku zjavenia Pána patrí aj zvyk požehňavania domov, alebo aj kňazská koleda. Udržal sa hlavne na východe, kde si veriaci nechávajú domy pokropiť svätenou vodou, požehnať kadidlom, aj kriedou.

Zväčša popoludní chodia kňazi od domu k domu a jednotlivé príbytky požehňávajú.

Ján Koval', kaplán, Pavlovce nad Uhom: „Dnes dopoludnia v chrámoch na celom svete sa žehnela voda, takisto aj soľ, krieda a tymián.“

Viktória Doričová, redaktorka: „Kňazská koleda má domácich chrániť pred zlým - chorobami, aj nebezpečenstvom.“

Anna Fejková: „Prináša to taký pokoj u nás domov, takú lásku.“

Viktória Doričová, redaktorka: „Tento rok si v Pavlovciach nad

Uhom dali požehnať aj obecný úrad. Aj preto, aby sa tam vyhýbali hádkam a rozumne hospodárili.“

Mária Dufincová, starostka obce: „Pekne sa všetko lepšie, ľahšie dá, a len v porozumení to ide. Tak si myslím, že nám aj toto pomôže k tomu.“

Viktória Doričová, redaktorka: „Dvere požehnaných domov označia kriedou.“

Ján Koval', kaplán, Pavlovce nad Uhom: „Sú dva typy nápisov. Ten hlavný je C+M+B, ktorý znamená Christus mansionem benedicat - Kristus nech požehnáva tento dom.“

Viktória Doričová, redaktorka: „Ale môžu to byť aj písmená G M B, čo evokuje mená Troch kráľov.“

Markiza, 06/01/2013

Traja hľadajúci

K 6. januáru už tradične patria Traja králi. Dnešný sviatok Zjavenia Pána patrí medzi najstaršie kresťanské sviatky. Pripomína hľadajúcich mudrcov, ktorých tajomná hviezda priviedla až do Betlehema.

Mudrci, zbehli aj v astronómii, pochádzali podľa tradície z východu. Práve skúmanie prírody ich priviedlo k zvláštnej hviezde, ktorá ich pohla vydať sa na cestu. Pre teológiu je symbolom, ale moderná veda pripúšťa aj reálny kozmický úkaz.

Juraj Tóth, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK: „Najpravdepodobnejšie z astronomického hľadiska vyzerá konjunkcia planéty, to znamená tesné uhlové priblíženie na oblohe planét povedzme Jupitera a Saturna, ktoré navrhol ešte začiatkom 17. storočia Kepler. Sedem rokov pred našim letopočtom nastala dokonca trojitá takáto konjunkcia Jupitera so Saturnom v máji, septembri a decembri.“

Jozef Jančovič, biblista: „Je tu ten teologický motív zo Starého zákona, keď prorok Balám predpovedal, že hviezda vyjde z Jakuba. A tom je tu stará antropologická predstava, že pri narodení každého človeka vyjde hviezda.“

Martin Linhart, reportér TA3: „Konjunkcia sa odohrala v súhvezdí

Rýb, čo v astrológii znamenalo, že sa v krajine židov narodil kráľ a osloboditeľ. Príbeh putovania mudrcov podľa teológov naznačuje rôzne cesty hľadania Boha.“

Jozef Jančovič, biblista: „Putovanie podľa hviezdy poukazuje na tú vedeckú stránku nášho hľadania a teda je tu v harmónii to rozumové poznanie so zjavením. Aj tá hviezda istým spôsobom akoby ustúpi slovu proroka, ktorý hovorí, že Ježiš sa narodí v Betleheme.“

Martin Linhart, reportér TA3: „Mudrci priniesli Ježišovi tri dary – zlato, kadidlo a myrhu. Preto tradícia hovorí, že boli traja. Biblický príbeh ich ponúka ako prototyp tých, ktorí hľadajú.“

Marián Gavenda, katolícky kňaz: „Každý človek nesie v sebe vo svojom vnútri otázku po Bohu. A čím viac si všima túto otázku, v nej nachádza aj odpoveď. A to boli traja mudrci, ktorí naozaj tým skúmaním aj svojho vnútra, nielen hviezd, prišli na ten fakt prichodu mesiáša a vydali sa na cestu a to už je gesto viery. Čiže to, čo spoznám, aj začať vnášať do života.“

Martin Linhart, reportér TA3: „Kým pre západných kresťanov sa vianočný čas budúcou nedelou končí, pre východných sa dnes iba začína.

Martin Linhart, TA3, 06/01/2013

Zjavenie pána, Traja králi

Zjavenie Pána alebo Traja králi je jeden z najstarších kresťanských sviatkov. Do Betlehema, kde sa Ježiš narodil, priviedla troch mudrcov z východu jasná hviezda.“

Simona Simanová, redaktorka: „Aj keď dnes hovoríme o Sviatok Troch kráľov, podľa kresťanskej tradície išlo o troch mudrcov z východu. Uverili v Ježiša a priniesli mu vzácne dary - kadidlo ako symbol božského pôvodu, zlato a myrhu ako symbol utrpenia. Oveľa neskôr ich vyhlásili za svätých a dali im mená Gašpar, Melichar a Baltazar. Podľa kresťanov tento sviatok prináša posolstvo o troch ľuďoch, ktorí hľadajú najdôležitejšiu osobu na svete. Evanjelium hovorí, že ju našli v Ježišovi.“

Ján Grešo, evanjelický farár: „Títo mudrci sú nežidia - pohania. A tým je naznačené prekročenie hraníc, pretože židia očakávali Mesiáša pre seba predovšetkým. A táto návšteva symbolickým spôsobom vyjadruje, že Mesiáš Ježiš prichádza pre všetkých ľudí bez ohľadu na akékoľvek hranice.“

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup, metropolita: „Sviatok Troch kráľov alebo teda Sviatok zjavenia Pána je sviatkom, ktorý prináša posolstvo o priblížení sa k Ježišovi Kristovi tých, ktorí nepatrili k takzvanému vyvolenému národu. Teda mohli by sme povedať ľudí z iných národov.“

Simona Simanová, redaktorka: „Úkaz, ktorý mudrci videli na oblohe a ukazoval im cestu, si dnešní astronómia vysvetľujú ako konjunkciu Jupitera a Saturnu, teda že tieto dve planéty boli blízko seba.“

Katarína Nadaská, historička: „Legenda ďalej hovorí, že jeden bol vynikajúci fyzik, druhý filozof a tretí astronóm. Znamenalo to vlastne symbolicky, ako keby sa veda sklonila pred náboženstvom a o to v podstate išlo aj v stredoveku.“

Simona Simanová, redaktorka: „Podľa historičky tento sviatok upozorňuje na dôležitosť zblížovania a pokory. Kňazi posväcujú domovy a dodnes pretrvávajú tradície, že chlapci prezlečení za kráľov chodia vinšovať.“

STV 1, 06/01/2013

Traja králi vo svete

Sviatok Troch kráľov oslavujú v rôznych kútoch sveta, a to rôznym spôsobom. V Španielsku sú to tradičné sprievody, v Mexiku sa plnia sny, no a v Grécku si otužilci tiež testujú svoju kondíciu.

Gašpara, Melichara a Baltazára privítali v Španielsku už včera. Rodičia s deťmi si ani tento rok nenechali ujsť veľkolepé sprievody. Najväčší, najdlhší a najfarebnejší býva už tradične v Madride. Najväčší bulvár Paseo de la Castellana zaplnili alegorické vozy, nechýbali klauni, cirkusové čísla či orchester.

Natalio Grueso, umelecký šéf sprievodu: „Tento rok máme o 20% nižší rozpočet, sprievod stál 600 tisíc eur, takže sme museli byť nápaditejší ako kedykoľvek predtým.“

Barbara Štefániková, reportérka TA3: „Vrcholom sprievodu je príchod troch mudrcov z východu, ktorí prinášajú svoje dary. Najväčší zážitok zo

sprievodu majú ako inak deti.“

Madridčan: „Bolo to veľmi krásne, trochu dlhé, ale krásne.“

Barbara Štefániková, reportérka TA3: „Deti milujú tento sviatok aj v Mexiku. Traja králi im totiž majú splniť ich želania. Tie napíšu na lístky a vložia do balónov. Dnes ich vypustili 150 tisíc a na oblohe vytvorili nevidané divadlo.“

Obyvatelka Mexika: „Bolo to úžasné, je to fantastický zážitok pre všetky deti a aj zdroj inšpirácie.“

Barbara Štefániková, reportérka TA3: „Úplne odlišne vyzerá sviatok Troch kráľov v Grécku. Veriaci sa stretávajú na predmestí Atén, kde kňaz vhodí do mora zlatý kríž. Ten následne vylovia otužilí plavci, ktorí veria, že tento zvyk im prinesie šťastie. Rituálom si Gréci pripomínajú Kristov krst. Zároveň je ale aj prosbou za úspešné námorné plavby. **Barbara Štefániková, TA3, 06/01/2013**

Posvätili vodu v potoku

Zrejme už len málokto by si trúfol napiť sa vody z rieky či potoka. V Jakubanoch pri Starej Lubovni to dnes vyzeralo, akoby tamojším obyvateľom vyschli studne. Všetci si to namierili k tamojšiemu potoku. Je to rituál a tradícia miestnych gréckokatolíkov. No a potok im posvätil kňaz.

Miestni gréckokatolíci hneď po liturgii odchádzajú k potoku Jakubianka. Mnohí sa dnešného dňa nevedeli ani dočkať, veď voda z tohto potoka má vraj zázračnú moc iba pár dní v roku.

Obyvatelka obce Jakubany: „Veľiká sila z tej vody, veľiká sila.“

Obyvatelka obce Jakubany: „Čistá voda, zdravá, no tak z toho pre zdravie.“

Obyvatel obce Jakubany: „To je strašne čistá voda tu.“

Obyvatelka obce Jakubany: „Hlava ma bolela, pomohlo mi. Nohy ma boleli, tiež mi pomohlo.“

Redaktor: „Ľudia sa v nej umývajú, vo vedrách či kanviciach si ju odnášajú domov. V dedine nenájdete človeka, ktorý by jej účinkom neveril.“

Obyvatelka obce Jakubany: „Z roka na rok vám sa nezhubí, neskazí sa, tá je dobrá furt, môžete piť.“

Obyvatelka obce Jakubany: „Ešte odložíme na jar.“

Obyvatelka obce Jakubany: „...dáme do vody, že by tiež chránilo ich.“

Redaktor: „Miestny kňaz hovorí, je to tradícia, a vraj už od roku 1322. Zdravotných ťažkostí sa báť netreba, hoci hygienici rozbor vody z potoka nerobili.“

Pavol Val'ko, gréckokatolícky kňaz, Jakubany: „Za tie roky, čo sa tuná voda svätí, tak nebolo počuť, aby táto voda ublížila niekomu.“

Obyvatelka obce Jakubany: „My sa umývame, ju pijeme, kravu kropíme, doma kropíme, všetko posvätime, no.“

Redaktor: „Jakubianka má prameň nad obcou, a tak ľudia hovoria, že práve u nich je najčistejšia. A aj keby predsa len niečo, tak je posvätená.“

Obyvatelka obce Jakubany: „Voda, sa hovorí, že skalke na skalku zide a už je čistá.“

Redaktor: „Zázračná sila vody v Jakubianke vraj vydrží ešte dva týždne. Každý, kto tento obrad svätenia nestihol, si tak pre ňu môže prísť aj v najbližších dňoch. No plynúť ňou rozhodne netreba, veď rovnaký rituál si tu veriaci zopakujú až o rok.“

Ján Tribula, Markíza, 06/01/2013

Traja králi v Tatrách

Troch kráľov dnes oslavovali aj Tatranci a ich hostia. Stalo sa už tradíciou, že sa 6. januára na pravé popoludnie zídu na Rainerovej chate aby si tento sviatok pripomenuli pri Snehovom betleheme. Vždy ho vytvorí známy chatár Peter Petras. Tento rok bol navyše v znamení hneď niekoľkých dôležitých výročí.

Je to takto každý rok. Na Starolesnianskej Poľane hneď vedľa Rainerovne útulne vytvorí legendárny tatranský chatár úctyhodné dielo. 27500 lopát snehu musel chatár Peter Petras premiestniť, aby postavil tento betlehem. Ako sám tvrdí, nemohol predsa ľudí sklamať. Peter Petras bol stredoškolský profesor a nie akademický sochár. Napriek tomu kladie pri tvorbe snehového betlehemu dôraz na každý detail. Tento rok sa snažil obzvlášť, pretože si pripomína hneď 4 dôležité jubileá.

Peter Petras, chatár z Rainerovej chaty: „180. výročie ako prišiel Rainer do Tatier a podpísal zmluvu s grófom Čákym o prenájme Smokovca. Potom bude 150. výročie postavenia chaty, bude 15. výročie otvorenia chaty a také moje súkromné výročie bude 50 rokov ako som prišiel do Tatier ja, ako som začal nosiť.“

Jozef Slivenský, reportér TA3: „Nuž a gratulantov prišlo k Petrovi Petrasovi neúrekom. Chatár v ich prítomnosti veľa spomínal.“

Peter Petras, chatár z Rainerovej chaty: „Vyučovacia hodina trvá 45 minút a mne to niekedy sa zdalo nekonečne dlho a tých 50 rokov preletelo ako 50 minút.“

Jozef Slivenský, reportér TA3: „Snehový betlehem je vždy na Troch kráľov zároveň miestom, kde folkloristi z Lendaku ľuďom ukážu pôvodné zvyky, ktoré sa im podarilo zachovať až do dnešných dní.“

Návštevníci Tatier

Neuvedená: „No určite nám to pripomína Vianoce, narodenie Pána Ježiša a hlavne, hlavne krásnu prírodu.“

Neuvedený: „Nás to tak ako chytilo, aj sme zaspievali pár pesničiek.“

Neuvedená: „Je to pekné, chodí tu veľa ľudí a tešíme sa z toho.“

Jozef Slivenský, TA3, 06/01/2013

Dohra na prokuratúre

Domov dôchodcov v rodnej obci arcibiskupa Jána Sokola stavia občianske združenie Metropolitánik. Sídlo má v dome Sokolovho synovca Jozefa priamo v Jacovciach. Práve na účet združenia malo z Trnavskej arcidiecézy v roku 2008 odísť 666-tisíc eur. Podozrivú transakciu preverovala audítorka a teraz aj prokuratúra. Zatiaľ však nikoho neobvinili. (ds), **Plus jeden**

Nasťahuje sa sem aj Sokol?

Chýba už len málo a domov dôchodcov, preslávený vďaka emeritnému arcibiskupovi Sokolovi, môžu zariadovať! Exteriér budovy v Jacovciach je takmer hotový, vnútri makajú desiatky robotníkov každý deň. My sme zisťovali, kto budú prví klienti v luxusnom starobinci.

Vstupná hala s presklenou časťou získala oranžovo-červenú fasádu. Zvyšok rozľahlej budovy vymaľovali neutrálnejšou béžovou. Zvonka sa dokončuje už len jedno krídlo budúceho domova dôchodcov. Robotníkov sme videli pracovať iba v interiéri starobinca, zrejme i preto, že vonku mrzlo. „Stále robia, ale veď majú aj tak meškание,“ hovoria nám Jacovčania. Cez leto sa v obci rozprávalo, že starobinec má byť hotový do konca roka. Nestalo sa tak. Miestnych ľudí sme sa pýtali, či niekto z nich plánuje bývať v modernej stavbe. „Ja veru nie. Postarajú sa o mňa deti a nepotrebujem okolo seba cudzích ľudí. Myslím, že z Jacoviec tam ľudia nebudú chcieť ísť,“ odhaduje dôchodkyňa Anna. V dedine sa špekuluje o tom, že tam raz pôjde bývať emeritný arcibiskup Sokol.

Luxusný starobinec

Zo stavebného povolenia sme zistili, že v dvojposchodovej budove budú dva výťahy. Život asi 60 klientom tu spríjemní hobby miestnosť a wellness. K dispozícii budú aj apartmány. Ako nám pred časom povedal štatutár združenia, klienti domova sa budú vyberať až po kolaudácii.

Tejto téme sa venuje i najnovšie vydanie týždenníka Plus 7 dní.

DANIELA STAROVIČOVÁ
Plus jeden deň 05/01/2013

Vo Vatikáne kartou nezaplatíte, zatiaľ len v hotovosti

Talianska centrálna banka stopla bezhotovostné platby, lebo sa slabo rieši pranie špinavých peňazí

Väčšina našich cestoviek o obmedzení platieb kartou nevedela. Sezóna výletov do Vatikánu ešte len príde.

Ak sa chystáte navštíviť Vatikán, pripravte si dostatočnú hotovosť. Za vstupenky do múzeí, suveníry či občerstvenie od začiatku roka môžete platiť už len v hotovosti. Talianska centrálna banka totiž nariadila Deutsche Bank Italia, ktorá vo Vatikáne zabezpečuje elektronické platby, aby zablokovala transakcie cez platobné terminály. Vatikán čelí kritike Bruselu, že slabo bráni praniu špinavých peňazí. Zo 16 odporúčaní Bruselu splnil len deväť. „Škandály z minulosti boli dôkazom, že neprehľadné toky vo Vatikáne je takmer nemožné vystopovať. Vatikán zatiaľ neprijal dôležité nariadenia, ktoré by to zmenili. Napriek tomu, že to sľúbil,“ povedal pre SME investičný analytik Nicolas Spiro.

Klientov budú informovať

Výpadok platobných služieb nebude trvalý, povedal pre denník The Financial Times hovorca Svätej stolice Federico Lombardi. Rokovania s bankami prebiehajú. O zmene v možnostiach platby informujú na svojom webe aj Vatikánske múzea: „S poľutovaním informujeme návštevníkov, že neakceptujeme platobné karty,“ píše. Tieto múzea navštívilo v roku 2011 päť miliónov turistov. Za vstupenky a suveníry minuli 91 miliónov eur. Slovenské cestovné kancelárie o stopnutí platieb kartou nevedeli. „Počujem to prvýkrát, budeme sa tým zaoberať,“ povedal Stanislav Macko zo Slovenskej asociácie cestovných kancelárií. Rovnako reagovali Pavol Komora z Turancaruru a šéf CK Fifo Tibor Bajanič. O novinke z Vatikánu vedel Satur. „Zatiaľ nie je sezóna, ale ak obmedzenie potrvá dlhšie, klientov na to upozorníme,“ tvrdí hovorkyňa Saturu Mária Gallová.

Vyčítajú im styky s mafiou

Pred zablokovaním platieb kartami prišlo upozornenie Eu-

rópskej únie. V júli zverejnila analýzu, v ktorej expertná skupina Moneyval vyčíta slabú reguláciu bánk a podozrenia z prania špinavých peňazí Vatikánskej banky. Tá má zatajovať bankové účty, nezverejňuje hospodárske výsledky, nerobí sa v nej audit a vystupuje ako daňový raj. V tejto banke mali mať účty aj talianski politici. Kritiku uznali pápež Benedikt XVI. aj podsekretár Vatikánu Ettore Balestrero. Ten dodal, že Vatikán nie je finančné centrum a finančné aktivity sú zamerané na podporu „lásky a náboženstva“. Škandály Vatikánu sa týkajú aj stykov s mafiou. V roku 1982 našli na moste v Londýne obeseného Roberta Calviho, prezývaného Boží bankár. Jeho smrť sa pripisuje mafi. Calvi bol šéfom banky Banco Ambrosiano, ktorej akcionárom bola Vatikánska banka. Založil 200 fiktívnych bánk, aby sa transakcie ťažšie sledovali. Medzi nimi bola aj banka Cisalpina, ktorá mala prať peniaze drogovej mafi. Spoluriadil ju šéf Vatikánskej banky arcibiskup Paul Marcinkusom. Obchody sa vymkli spod kontroly a banka skrachovala so stratou 1,3 miliardy dolárov.

Banke zmrazili milióny eur

Vatikánsku banku vyšetrojú z ilegálnych obchodov od roku 2010, prokuratúra jej vtedy zmrazila 23 miliónov eur. Vlni odvolali jej šéfa Ettore Gotti Tedeschiho, ktorý mal pritom očistiť banku. Dozorná rada odvolanie zdôvodnila tým, že si neplnil povinnosti. Polícia však našla spisy, v ktorých skúsený bankár odmietal divné praktiky, čo sa týkali tajných účtov vplyvných Talianov. Polícia odhalila aj účty kňaza Ninni Treppiediho vo Vatikánskej banke. Bol spojený s mafiou a tak ho suspendovali. Jozef Tvardzík

S poľutovaním informujeme zákazníkov, že neakceptujeme platobné karty. oznam na webe Vatikánskeho múzea

Veľa zahraničných turistov vo Vatikáne nemá pri sebe dost peňazí, preto si ich potrebujú vybrať.

Jozef Tvardzík
SME 05/01/2013

Milión prosieb za rok

Múr nárekov v Jeruzaleme vyslyší toľko prosieb, že ho treba dvakrát za rok upratovať

Múr nárekov má viac ako 2000 rokov, ale zvyk vkladat' do neho prosby, modlitby a želania je oveľa mladší. Bez ohľadu na to v ňom každý rok pribudne milión nových lístočkov s prosbami k Bohu. Legenda hovorí, že niekedy v 18. storočí sa marocký študent kabaly Azulai opýtal svojho slávneho učiteľa Ora Chaima, či si myslí o tom, že by sa mal presťahovať do Jeruzalema. Učiteľ mu to vrelo odporučal a povedal mu, aby po tom, čo docestuje, vložil so škáročky v Múre nárekov lístok, ktorý mu napísal. Azulai do Jeruzalema prišiel, ale na lístok od učiteľa zabudol. Nedarilo sa mu, lebo v Jeruzaleme bolo plno znalcov kabaly a on sa nevedel presadiť. Keď sa smutný prechádzal po Starom meste, spomenul si na lístok od učiteľa. Vložil ho do múra a odvtedy sa mu začalo dariť. Keď sa ho ostatní pýtali, ako to dosiahol, spomenul lístok od učiteľa. Išiel si ho prečítať. Stálo na ňom: „Ó Bože, nech sa môjmu študentovi darí v Jeruzaleme.“

Aj steny majú uši

Podobných príbehov je neúrekom, má ich takmer každá kultúra, ale tomu jeruzalemskému sa mimoriadne darí. Prečo? Nuž vraj pre to, že sa verí, že z Jeruzalema je najbližšie k Bohu a že modlitby vyrieknuté v tomto meste idú priamo k Bohu. A múr je dobrým prostredníkom a poslucháčom. Hovorí sa, že výraz „aj steny majú uši“, ktorého význam sa trochu posunul v rôznych totalitných režimoch a špiónážnych filmoch, pôvodne odkazuje na Múr nárekov. Písomné prosby Bohu nie sú v judaizme nezvyčajný fenomén a objavovali sa už pred zvykom vkladat' ich do Múru nárekov. Nikdy však nedosiahli takej masovosti ani presahu do iných náboženstiev. Azda každý, kto navštívi Izrael sa vyberie k Múru nárekov. Obide ju asi len málokto štátna návšteva zo zahraničia. A napríklad fotografia Jána Pavla II. vkladajúceho papierik do Múra nárekov je jednou z tých, ktorým sa zvykne hovoriť ikonická. S rozvojom komunikačnej techniky sa prístup k Múru nárekov zvirtuálnil. Najprv tu bolo špeciálne faxové číslo izraelskej pošty, potom e-mail, ktoré denne tlačia na miniatúrne papieriky (žartuje sa, že Boh vie prečítať aj malé písmo) a vkladajú do

múra študenti náboženskej školy - ješivy. Potom sú tu, samozrejme, lístočky, ktoré ľudia prinášajú osobne. Niekedy je o ich uloženie taký záujem, že musia stáť v rade a čakať.

Upratovať s gráciou

Lístočkov je v múre toľko, že vzniká obava, či ho nepoškodujú, či nenarušujú jeho štruktúru. Rabín Šmuel Rabinovic, ktorý dohliada nad Múrom nárekov, však prednedávnom v BBC povedal, že sa na to dá pozerat' aj inak. Lístočky sú to, čo drží múr pokope. A asi to myslel doslovne aj symbolicky. Keďže ich stále pribúda (podľa webovej stránky Múru nárekov sa ich každý rok nazbiera okolo milióna), dvakrát do roka sa múr čistí. Ako všetko spojené s týmto miestom, nie je to obyčajné upratovanie. Judaizmus prísne zakazuje nedôstojné zaobchádzanie s predmetmi, na ktorých je uvedené Božie meno. Preto sa lístky nemôžu len tak vyhodit'. Musia sa pochovať na Olivovej hore. To je tiež proces. Lístočky sa z múra vyškrabávajú špeciálnymi drevenými paličkami, ktoré sa predtým vykúpali v rituálnom kúpeli - mikve. Upratovanie sa robí na jar pred židovským sviatkom Pesach, keď sa do veľkého upratovania tradične púšťajú aj židovské domáce panie a pred židovským novým rokom, čo je zase na jeseň. Niektorí ľudia by však chceli, aby ich odkaz Bohu zostal v múre dlhšie a tak sa pokúšajú ich vyškraabať klineciami alebo kľúčmi. To je hriech, ale ešte väčším sú pokusy vyčistiť to. Zaobchádzanie s kameňmi múra má svoje prísne pravidlá. A tak sa už stalo, že niekto nechal na múre hanlivé graffiti, ale umyť ich nemohli. Museli čakať, kým sa časom „zmyjú“ samy.

Smutný múr

K múrovej etike ešte patrí aj to, že sa nečítajú lístočky, ktoré tam zanechávajú iní, hoci sa stalo, že odkaz, ktorý tam zanechal Barack Obama, niekto predal izraelským novinám. K Múru nárekov sa tiež pristupuje vo vhodnom oblečení, muži a vydaté ženy musia mať pokrývku hlavy. A niekedy dávno sa pri ňom ľudia dokonca modlili bosí. Pre židov a Izraelčanov má Múr nárekov oveľa hlbší význam ako pre turistov, čo si tam chodia odniesť prosby k Bohu. Mnohí starší Izraelčania si presne spomínajú, čo robili v deň, keď vo vojne v roku 1967 izraelskí vojaci prišli k Múru

nárekov. Múr devätnásť rokov okupovalo Jordánsko a židia sa pri ňom nemohli modliť, čo bolo bezprecedentné. Pre Izraelčanov je Múr nárekov symbolom hlbokého smútku, lebo je jediným, čo im zostalo z druhého chrámu a zároveň symbolom ich novodobého štátu a nádeji. Možno preto sa tu neujal názov spájaný so slovom nárek. Teraz k Múru nárekov chodia celé rodiny (muži a ženy sú, samozrejme, oddelení) oslavovať významné udalosti ako narodenie dieťaťa, bar micva či svadbu. Ľudia tam chodia aj pre svoje súkromné prosby a tiché modlitby k Bohu. Námestie pri múre je plné prakticky stále a stretnete tam turistov s najmodernejšou technikou, ako sa premiešavajú s rabinmi v odevoch, ktorých strih sa posledných tristo rokov nezmenil. Múr býva zatvorený len niekoľko dní v roku. Je pri ňom živo ako pri akejkoľvek atrakcii, ale napriek tomu si stále zachováva atmosféru. Mnohé odkazy v židovských náboženských textoch hovoria o tom, že z Múru nárekov Najvyšší nikdy neodchádza. Niektorí židovskí svätí muži ho tam vraj aj videli. Možno preto je Múr nárekov viac ako vychytené turistické miesto, možno preto je objektom pýchy pre nábožných aj sekulárnych židov, možno preto sa dostáva do médií všetko, čo sa tam udeje. Pre vieru, že Boh odtiaľ neodchádza, že ľudia nenecháva samých na seba a počúva ich prosby. Niektorí by mohol povedať, že je to len povera. Tých milión lístočkov ročne a nespočítané vyslovené prosby pri múre však dokazujú, že mnohí ľudia potrebujú veriť, že za ich sŕstie je zodpovedné aj niečo neuchopiteľné. Tak ako kedysi Azulai. Hanblivý študent, z ktorého sa stal veľký učenc. Jana Shemesh

Židia ho volajú inak

Židia o poslednom fyzickom pozostatku svojho druhého chrámu takmer nikdy nehovoria ako o Múre nárekov. To len nežidom sa ich modlitby a v minulosti často až dobrodružné a nebezpečné putovanie k slávnemu jeruzalemskému múru zdalo také srdcervúce, že si vytvorili takýto výraz. Tak to tvrdia niektorí rabíni. Lingvisti zase vysvetľujú, že výraz Múr nárekov je prevzatý z arabčiny a do západného sveta sa rozšíril v 19. storočí. Židia Múr nárekov volajú oveľa prozaickejšie - Západný múr, čo však

vôbec neznamená, že k nemu majú aj pragmatický vzťah. Práve naopak: ako všetky náboženské a národné symboly, aj Múr nárekov na seba viaže silné emócie, ktoré sú takmer univerzálne. Aj preto k Múru nárekov prichádzajú so svojimi prosbami k Bohu aj nežidia a dokonca aj veriaci z polyteistických náboženstiev.

Lístočkov je v múre toľko, že vzniká obava, či ho nepoškodujú či nenarušujú jeho štruktúru.

Jana Shemesh, SME 05/01/2013

V Trnave obnovia pravoslávny kostol

Trnava bola roky sídlom hlavy katolíckej cirkvi na Slovensku. Teraz tam mierne pribúda pravoslávnych. Ukazuje sa to aj teraz na pravoslávne Vianoce, k viere sa hlási viac ľudí, hoci stále sú to len desiatky. „Prichádzajú Slováci, Rusíni, Srbi, Bulhari, Rusi a Ukrajinci. Sú to ľudia, ktorí tu žijú alebo sa sem prisťahovali za rodinou a prácou. Občas prídu aj veriaci, ktorí sú v neďalekých piešťanských kúpeľoch,“ povedal duchovný správca Miroslav Krutský, ktorý tam od septembra minulého roku pôsobí ako prvý kňaz po rokoch. Chce obnoviť pôvodný Chrám Sv. Trojice. Kostol je v dezolátnom stave. Pri sčítaní obyvateľov sa k pravoslávnenému vierovyznaniu v okrese Trnava prihlásilo 169 ľudí, z toho v Trnave 102 ľudí. Na Slovensku sa hlási k pravoslávnej cirkvi 80-tisíc ľudí. Pôvodnú náboženskú obec aj s kňazom vytvorili v polovici 18. storočia grécki a srbskí obchodníci. (sita), SME 08/01/2013

Izrael ukázal vzácne hebrejské zvitky z Afganistanu

V severnom Afganistane sa našli hebrejské rukopisy obsahujúce komentáre k Biblii, osobné listy a zápisy o finančných transakciách. Ide o prvý dôkaz fyzickej prítomnosti Židov v tejto oblasti, ktorá kedysi patrila pod vládu Peržanov. Podobne obsiahle židovské archívy sa našli len v Káhire, kde boli objavené v jednej káhirskej synagóge. S rukopismi verejnosť oboznámila izraelská Národná knižnica. Káhirska geniza, teda schránka na texty obsahujúce niektoré z božích mien, vydala stredoveké rukopisné pamiatky a je považovaná za najcennejšie zbierku historických dokumentov tohto druhu. Genizy patrili k synagógam alebo židovským cintorínom a boli do nich ukladané hebrejské knihy a dokumenty. Židovský zákon zakazuje vyhodiť písomnosť obsahujúcu niektoré z božích mien. Musí sa buď uložiť, alebo spáliť. Afganská geniza, ako sa manuskripty nájdené v Afganistane nazývajú, poskytuje pohľad do života Židov v starej Perzii v 11. storočí. Sú písané hebrejským písmom, aj keď v niekoľkých jazykoch, v hebrejčine, ale aj aramejčine alebo zmesi perzštiny a židovského jazyka, ktorý možno považovať za „jidiš perzských Židov“, ako povedal akademický riaditeľ knižnice Hagaj ben Šamaj. S dokumentmi v ruke vysvetlil, že odkazujú na zjavne židovská mená a obsahujú doklady o obchodných aktivitách týchto ľudí v oblasti okolo Hodvábnej cesty. Pravosť dokumentov bola overená uhlíkovou technológiou. „Prvýkrát tu máme veľkú zbierku písomností svedčiacich o kultúre

Židov, ktorí tam v tej dobe žili,“ povedal ben Šamaj. Dokumenty sa našli v jaskyniach v severovýchodnom Afganistane, ktoré ešte nedávno používali ako skrýše bojovníci Talibanu. Ako presne boli objavené, ben Šamaj nepovedal. Povedal len, že na knižnicu sa obrátilo niekoľko obchodníkov s historickými predmetmi, ktorým sa dostali do rúk. Po dlhom vyjednávaní knižnica v decembri zakúpila 29 zo zrejme stoviek dokumentov, ktoré stále kolujú po svete. Knižnica odmietla prezradiť, koľko za manuskripty zaplatila. Oznamovala, že by v budúcnosti rada kúpila ďalšie, ale nemieni vyprovokovať rast ceny. Ben Šamaj povedal, že afganský nález bude podrobne preštudovaný a potom sa zdigitalizuje. Na porovnanie jeho obsahu s dokumentmi z Káhiry je vraj príliš skoro. Isté je vraj to, že ide o prvé hebrejské písomnosti nájdené tak ďaleko od Izraela. Židom sa v Perzii pred tisícok rokov darilo. Ako vysvetlil ben Šamaj, boli tam podobne ako Židia v iných moslimských krajinách trpenou menšinou. Moslimovia s nimi v tej dobe zaobchádzali lepšie ako kresťania. Ku komunitě, ktorá obývala dnešný Afganistan, patrilo ešte na konci 19. storočia asi 40 000 ľudí. Potom však mnohí utiekli pred násilnosťami. V polovici 20. storočia tvorili 5 000 osôb a z nich potom väčšina odišla do Izraela po jeho vzniku v roku 1948. V Afganistane v súčasnosti žije jediný Žid. V susednom Iráne, ktorý sa radí k najzarytejším nepriateľom súčasného Izraela, je ich asi 25 000.

čtk, Pravda 08/01/2013

Homosexuálni kňazi budú môcť byť biskupmi

Oznámenie anglikánskej cirkvi, že súhlasí s tým, aby sa jej duchovní, žijúci v oficiálnom civilnom vzťahu s partnerom rovnakého pohlavia mohli stať biskupmi, vyvolala vo Veľkej Británii obrovskú vlnu kontroverzných ohlasov. Liberáli nový postoj k homosexualite schvaľujú, konzervatívnejší členovia cirkvi obviňujú cirkev z populizmu. Viac Martina Carrová, redaktorka: „Toto rozhodnutie prišlo

len necelé dva mesiace potom, ako v novembri minulého roku na zasadaní generálnej synody neprešiel návrh, ktorý by umožnil biskupské svätenie žien. Anglikánska cirkev však nečakane oznámila, že homosexuálni kňazi budú môcť byť vysvätení za biskupov. Ale len v tom prípade, že budú dodržiavať celibát. A to i vtedy, keď sú v oficiálne uznávanom civilnom vzťahu s osobou rovnakého pohlavia.

Svoj celibát budú pritom údajne musieť dokázať. Otázka sexuálnej orientácie a pohlavia duchovných je jednou z najkontroverznejších tém anglikánskej cirkvi. V minulosti spôsobila, že stovky jej konzervatívnych prívržencov prešlo do radov rímskokatolíckej cirkvi. Mnohí odborníci varujú, že včerajšie rozhodnutie tu najšiu cirkev ešte viacej rozdelí.“

Rádio Slovensko, 06/01/2013

Apely zo Správy o stave sveta

Pápež Benedikt XVI. vyzval medzi-národné spoločenstvo, aby ukončilo nekonečné krviprelievania v Sýrii, kým nebudú z celej krajiny len „trosky“. Tieto mimoriadne ostré slová použil najvyšší predstaviteľ katolíckej cirkvi počas svojho tradičného novoročného príhovoru k zahraničným diplomatom akreditovaným vo Vatikáne, ktorý býva označovaný ako Správa o stave sveta. Krajiny Európskej únie by si mali vzájomne

pomáhať pri prekonávaní hospodárskych a finančných problémov a riešení spoločenských kríz, uviedol pápež. Pápež zároveň vyzval politikov, aby sa zamerali nielen na finančné a dlhové problémy, no tiež zmiernenie sociálnej nerovnosti. „Rastúce rozdiely medzi málom tých, ktorí sú čoraz bohatší, a mnohými, ktorí sú čoraz zúfalejšie chudobní, by mali byť dôvodom na obavy,“ vyhlásil.

JÁN FELIX, Šport 08/01/2013

Gréckokatolícka cirkev na Slovensku sa otvára väčšiemu dialógu s veriacimi

Gréckokatolícka cirkev na Slovensku sa otvára väčšiemu dialógu s veriacimi aj pri témach úzko cirkevných. Dnes totiž v Prešove metropolitná Ján Babiak otvoril dvere formovaniu poradného spoločenstva, v ktorom budú aj 40-ti laici z radov veriacich.

Dnešok odštartoval dlhý proces. Gréckokatolíci ešte takéto formovanie poradného spoločenstva nezažili.

Lubomír Petřík, Gréckokatolícke biskupstvo Prešov: „Celé je to o jednom dialógu vo vnútri cirkvi. Ide o to, aby ono poskytlo čo najlepšiu pomoc metropolitovi a Rade hierarchov, čo je taký najvyšší orgán v metropolitnej cirkvi, na také právne prežívanie viery.“

Redaktorka RTVS: „Konkrétne pripomienky a návrhy, ktoré aj zdola, teda od farníkov, poputujú k metropolitovi a späť, sa cez vybraných poradcov dostanú k veriacim vo forme lokálneho zákona.“

Lubomír Petřík, Gréckokatolícke biskupstvo Prešov: „Aby napríklad vedela cirkev zrozumiteľne evanjelizovať dnešného človeka. Aby vedela zrozumiteľným jazykom predstaviť tomuto svetu Ježiša Krista.“

Redaktorka RTVS: „Vo farnosťiach sa oddnes hľadajú kandidáti. Tých si vyžrebujú veriaci spomedzi seba. Potom sa to všetko zopakuje na úrovni dekanátu.“

Lubomír Petřík, Gréckokatolícke biskupstvo Prešov: „Hlavne, aby to bol človek pokrstený, aby to bol gréckokatolík a praktizujúci vieru.“

Redaktorka RTVS: „Kto z veriacich laikov bude sedieť v poradnom spoločenstve popri biskupoch, rehoľníkoch, zástupcoch cirkevných hnutí a inštitúcií, bude známe už na jar.“

Diana Murdziková
STV 2, 07/01/2013

K pápežovi aj s Cyrilom a Metodom

Centrom celonárodných cyrilometodských osláv bude Nitra, kde oslavy vyvrcholia 5. júla na sviatok Cyrila a Metoda. Očakáva sa účasť najvyšších štátnych a cirkevných predstaviteľov. Pápež Benedikt XVI. zrejme nepríde. „Svätý Otec zatiaľ účasť nepotvrdil, tak už pravdepodobne to nebude on, ale možno pošle pápežského legáta, ktorý by mal viesť slávnostné bohoslužby,“ povedal nitriansky biskup Viliam Judák. Ako dodal, pred slávnosťami bude od 2. do 4. júla v Nitre plenárne zasadnutie Konferencie biskupov Slovenska. V rámci príprav na cyrilo-metodské oslavy bude Nitrianske biskupstvo rovnako ako aj iné slovenské diecézy organizovať národnú púť do Ríma, ktorá bude 26. februára. Pútnici sa zúčastnia na spoločnej audiencii u pápeža a na svätej omši v Chráme svätého Petra.

JÁN FELIX, Šport 08/01/2013

Lurdy zasiahlo zemetrasenie

Slabé zemetrasenia s magnitúdou 4 zasiahlo v noci na dnes francúzske pútnické miesto Lurdy. Jeho epicentrum sa podľa francúzskej seizmologickej stanice nachádzalo asi 15 km od Lúrd. Pohyby zeme cítili ľudia do vzdialenosti 30 km. V tomto regióne to však nie je nič výnimočné. O niečo slabšie otrasy zeme s predbežnou magnitúdou 3 zaznamenali dnes aj slovinskí seizmológovia juhozápadne od metropoly Lublana.

Rádio Lumen, 06/01/2013

Zázračná voda

Do kostola sa zvyčajne s batohom na pleciah nechodí. Dnes to bol ale výnimočný deň. Veriaci svätili vodu. Sú presvedčení o jej zázračných účinkoch. A navyše, na severovýchode Slovenska sa dodržiava veľmi starý zvyk. Voda sa nabera priamo z potoka.

Do dedinky Litmanová bude nasledujúcich osem dní tiecť svätená voda.

Vasil Kindja, rektor chrámu: „Áno, je stále akože posvätená.“

Maja Pavlíková, redaktorka: „Každý človek, ktorý z tohto miesta odchádzal, verí, že voda mu pomôže prežiť rok 2013 v zdraví a v pohode.“

Veriaca: „Lieči človeka, všetko, čo potrebuje ako na zdravie.“

Veriaci: „I napijeme sa, posvätime.“

Vasil Kindja, rektor chrámu: „Je to svätenina jednoducho, ktorá slúži ako ochrana pred vplyvom zlého.“

Maja Pavlíková, redaktorka: „Prameň svätily pod svätou horou. Veriaci si myslia, že práve preto sa jeho účinky ešte znásobujú.“

Veriaca: „Je proti tomu duchu, proti satanu a na všetko je pomoc.“

Vasil Kindja, rektor chrámu: „Poviem príklad konkrétny. Mal som starú mamu. Vždy nám, keď som išiel spať, keď som bol u nej, tak vždy nám pokropila posteľ, aby sme mali pokojnú pozhnanú noc, dobré sny.“ TV JOJ, 06/01/2013

Bezák: Na prezidenta nepôjdem!

Kandidatúru mu vraj vnucovali aj politici

Róbert Bezák prezidentom? Takéto úvahy sa v uplynulých týždňoch objavili medzi niektorými opozičnými politikmi. Odvolaný trnavský arcibiskup však tomuto nápadu povedal definitívne nie.

Prezidentské voľby nás čakajú až o 15 mesiacov, no už teraz sa medzi opozičnými stranami hľadá kandidát na tento post. Už dlhšie sa pritom spomína meno Róberta Bezáka. Ten však vyhlásil, že o túto funkciu nemá záujem. „Nie. Ale to ani nie je vhodné. Ja som pri tejto žiadosti o prezidenta pochopil, akú chybu spravil Tiso. On tam nemal čo hľadať,“ povedal v rozhovore pre portál tyzden.sk. „Ten, kto sa dal do duchovnej sféry, nemá čo do politickej preskakovať. To ako keby sa kňaz oženil,“ dodal. Dokonca priznal, že si nerobí ani ilúzie o našich papalášoch, s ktorými sa stretol: „Obávam sa politikov. Už som ich prekukol aj v mojej kauze, že oni sú so mnou kamaráti len kým som niekto. Je to skôr taká hra o ľuďoch.“ Podľa neho ho presviedčali, aby do súboja o prezidentskú stoličku išiel. „To, že mi prídu podať ruku nejakí politici ešte neznamená, že sú moji kamaráti,“ odkázal im. Keď návrh odmietol, zavládlo medzi nimi sklamanie. „Dokonca až také, že ma presvedčia o tom, že to musím zobrať,“ prezradil. Dnes už strany o jeho kandidatúre mlčia. Jedným z tých, ktorí vyhlásili, že Bezákovo meno sa v kuloároch spomína, bol Jozef Viskupič z OĽaNO. Ten síce priznal, že sa s arcibiskupom stretol, no o prezidentskej kandidatúre sa vraj nerozprávali. „SDKÚ to nebola, ani o tom neuvažujeme,“ reagovala hovorkyňa strany Jana Zvončeková, či niekto z ich strany Bezáka prehovárал. Most-Híd tvrdí, že ani oni ho neoslovovali. Či tak urobil niekto z SaS alebo KDĽH nebolo v čase uzávierky známe.

Bezákove meno spomínala opozícia, ten im však dal košom.

(pol), **Nový Čas 05/01/2013**

Cirkev zbiera podpisy. Bezák ich má viac

Odvolaný arcibiskup. Na webe sa objavila Výzva k spolupatričnosti katolíckej Cirkvi na Slovensku. Zatiaľ oslovila tisícku ľudí.

Bratislava - Katolícka cirkev si zisťuje, akú podporu majú biskupi po odvolaní trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka z funkcie. Už dva týždne sa môžu kňazi aj laici podpísať pod Výzvu k spolupatričnosti katolíckej Cirkvi na Slovensku, ktorá je k dispozícii na internete. Biskupi petíciu vítajú Iniciátorom tejto petície je farár zo Senca Juraj Vittek. K rozhodnutiu zorganizovať podpisovú akciu došiel po mediálnych výstupoch Bezáka v televíznych diskusiách krátko pred vianočnými sviatkami. „Výzva nie je namierená proti nikomu, ale za cirkev, aby sme sa zomkli v spolupatričnosti k nej a k našim biskupom. Ide nám len o to pozdvihnúť hlas proti systematickej diskreditácii a zjednodušovaniu zo strany médií,“ píše Vittek v maile, ktorý bol adresovaný farnostiam bratislavskej diecézy. Svojím podpisom veriaci vyjadrí podporu Svätému Otcovi a jeho rozhodnutiu o odvolaní arcibiskupa. „So žiaľom konštatujeme, že niektorí členovia katolíckej cirkvi vnášajú do srdca veriacich pochybnosti o samotnej hierarchii cirkvi a vyvolávajú voči nej nedôveru,“ uvádza sa vo výzve, ktorá zároveň odsudzuje negatívnu mediálnu kampaň proti predstaviteľom cirkvi v súvislosti s Bezákovým odvolaním. Konferencia biskupov Slovenska túto petíciu víta. „Aj tu je zrejme, že väčšina veriacich prijala rozhodnutie

Svätého Otca a podporuje biskupov na Slovensku,“ reagoval pre HN hovorca biskupov Jozef Kováčik. Podľa neho ide o občiansku iniciatívu, ktorá nie je oficiálne zastrešovaná konferenciou. Farnosti však dostali text výzvy z adresy sekretára arcibiskupa Stanislava Zvolenského. Ďalšie rozdeľovanie cirkvi Podľa našich informácií, niektorých veriacich a kňazov to pobúrilo, keďže to vnímajú ako ďalší spôsob rozdeľovania cirkvi. Podľa Kováčika cieľom petície nie je robiť antikampaň. „Pri takýchto výzvach je dôležité, či spontánne vychádzajú zdola alebo sú nepriamo iniciované zhora,“ skonštatoval cirkevný analytik Imrich Gazda. K včerašiemu dňu sa pod text výzvy na internete podpísalo 1 048 ľudí. Sú medzi nimi kňazi z celého Slovenska či známi veriaci, ale aj množstvo anonymných podpisov. Figuruje tam aj meno poslanca Jozefa Mikloška. Na porovnanie, podobnú výzvu, ale na podporu Bezáka, podpísalo po jeho odvolaní 11 636 ľudí. „Aj tieto výzvy dokazujú, že kauza Bezák rozdelila časť veriacich. Pre cirkev, ktorej kľúčovým prvkom je jednota, je vzniknutá situácia veľmi nešťastná,“ dodal Gazda. Martina Tvardzíkova Ruttkayová

Podpisy na petíciách Vyjadrenie podpory a solidarity trnavskému arcibiskupovi Mons. Róbertovi Bezákovi z augusta 2012 podpísalo 11 636 ľudí (petícia ukončená) Výzva k spolupatričnosti katolíckej Cirkvi na Slovensku z decembra 2012 - podpísalo sa 1 048 ľudí (aktuálna petícia) **HN 09/01/2013**

Ukradol milodary

Ďalší amnestovaný väzeň si slobodu príliš dlho neužil. Tri dni po prepustení sa ulakomil na milodary v kostole. V Košiciach nelúpil sám. Aj s kumpánom si ich všimol tamojší farár. Zlodajov chytili po krátkej naháňačke. Jeden z nich podľa polície dával pozor, či niekto neprichádza. Druhý vypáčil drevenú schránku na milodary a ukradol mince v hodnote asi štyridsať eur. Amnestovaný muž sedel vo väzení, lebo neplatil alimenty. Teraz sa tam opäť vráti. V Košickom kraji je to už tretí podobný prípad. Rekordérkou je žena, ktorá sa za mreže dostala ešte

v ten istý deň ako ju prepustili.“

Alexander Szabó, hovorca KR PZ Košice: „Prepustená tridsaťštyriročná žena bola ešte v stredu v poobedňajších hodinách zadržaná v jednom z košických obchodných centier počas krádeže tovaru v hodnote sedem eur a tridsaťdeväť centov.“

Miriam Šmahel Kalisová, moderátorka: „Odborníci tvrdia, že až polovica z tisícov amnestovaných sa môže v krátkom čase dostať späť za mreže. Na slobode sa cítia neisto, prišli totiž o všetky sociálne i ekonomické väzby.“ **Markíza, 07/01/2013**

Právo na ochranu

Keďže autor tohto textu stretol na Štedrý deň popredného kresťanského politika, ako ide na nákup do Billy, nebral by vyhlásenia o potrebe zatvárať obchody na sviatky až tak vážne. Dokonca pozná aj katolíkov, ktorí, strach a hrôza, používajú antikoncepciu. A čosi človeku našepkáva, že podrobnejšia sondáž do správania početných slovenských veriacich by odhalila, že nemusia patriť k menšine. Ale nie je cieľom tohto textu skúmať ani dogmu, ani každodennú prax kresťanského života. Skúsme sa len vrátiť k otázke, či je z právneho hľadiska jednoznačné, že proti dohode obchodného reťazca s cirkvou o zákaze predaja kondómov v obchode postavenom na cirkevnej pôde nemožno nič namietat'. Jednou skupinou, ktorá by sa mohla cítiť dotknutá, sú zákazníci. Zákon o ochrane spotrebiteľa hovorí, že predávajúci je povinný dodržiavať vo vzťahu k spotrebiteľovi zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní výrobkov. Odvoláva sa pritom aj na antidiskriminačný zákon, podľa ktorého priamou diskrimináciou je, ak sa s niekým zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza s inou osobou v porovnateľnej situácii. Jasný, prvým zmyslom tejto úpravy je, aby v obchode obsluži-

li ženu, Róma, Vietnamca a telesne postihnutého rovnako ako bieleho zdravého chlapa. Lenže zároveň sa z toho dá vyčítať, že napríklad také Tesco by malo rovnako pristupovať k zákazníčkovi v Košiciach, Spišskej Novej Vsi aj v Ivanke pri Dunaji. Je iks pádných dôvodov, prečo nemôže a ani nemá byť sortiment v každej predajni toho istého predajcu totožný. Tak ako na pracovné pozície existujú legitímne kritériá, ktoré rozlíšia a vylúčia mnohých uchádzačov. Akurát tým kritériom nemôže byť vek, rasa či náboženské presvedčenie. Otázne teda je, či rozdiel v ponuke obchodníka môže vzniknúť z dôvodu náboženského vyznania. Pretože asi nikto nepochybuje, že nebyť podmienky od cirkvi, prezervatívy by na regáloch boli a zákazníci v Ivanke by si ich mohli kúpiť tak isto ako inde. Ak toto prejde, vzniká tiež otázka, kde sú nakreslené hranice. Bolo by ešte únosné, aby sa obchod dohodol na predaji koránu alebo predaji bulváru s nahými ženami? Znevýhodnení sa okrem zákazníkov môžu cítiť aj výrobcovia. Prečo pri umiestňovaní šampónov či žiaroviek nehrá viera úlohu a pri ich produkte áno? Hrozba diskriminácie tu teda je viacnásobná. A je plne v súlade s heslom o bosých

šustrových deťoch, že práve kondómy sa ocitli bez ochrany.

Lukáš Fila, SME, 5.1.2013

Zbierali pre charitu

Takmer 30-tisíc eur vyzbierala Slovenská katolícka charita svojou vianočnou zbierkou. Peniaze majú pomôcť azylovým domom pre matky s deťmi alebo hospiciom pre nevyliciteľne chorých. Zamestnanci charity a dobrovoľníci zbierali peniaze počas štyroch decembrových týždňov. Najviac, takmer 3-tisíc eur, vyzbierali v Liptovskom Mikuláši. (tasr), Plus jeden deň 05/01/2013

Rastúce napätie vo Venezuele

Venezuelská opozícia chystá demonštrácie na podporu požiadavky, aby šéf parlamentu v duchu ústavy prevzal desiateho januára funkciu hlavy štátu, ak vážne chorý prezident Chávez nebude dovedy schopný zložiť prisahu. Podľa viceprezidenta Nicolasa Madura však môže byť prisaha odložená. Rímskokatolícka cirkev v krajine varuje, že rastúce napätie by mohlo ohroziť stabilitu štátu. Rádio Slovensko, 08/01/2013

Potratová tabletká aj u nás

Potrat sa dá vyvolať aj tabletkou, ktorá je dostupná už aj u nás. O jej registrácii rozhodol Štátny ústav na kontrolu liečiv. Povolili ju vo viacerých krajinách aj napriek rizikám.

Europoslankyňa Anna Záborská pokladá registráciu za protiústavnú, pretože podľa nej porušuje právo na ochranu života aj pred narodením.

Tabletky vyvolávajúce potrat sa čoskoro budú predávať aj u nás. Štátny ústav na kontrolu liečiv zaregistroval výrobky dvoch výrobcov.

Valéria Pernišová, hovorkyňa Štát. ústavu na kontrolu liečiv: „Sú určené na lekárske ukončenie vnútramaternicového tehotenstva. Tieto lieky sa vydávajú na lekárske predpis.“

Redaktorka: „Ženy ich budú môcť užiť do šesťdesiateho tretieho dňa tehotenstva. Plodu sa zbavia formou silného krvácania. Europoslankyňa Anna Záborská upozorňuje, že registráciou

týchto liekov bola porušená ústava.“

Anna Záborská, europoslankyňa (KDH): „Článok 15 slovenskej Ústavy garantuje ochranu ľudského života pred narodením. Zákon o umelom prerušení tehotenstva povoľuje vykonanie umelého potratu len v zdravotníckom zariadení, čo tieto prípravky nespĺňajú.“

Redaktorka: „Záborská vyzvala ministerku zdravotníctva, aby zastavila registráciu potratových tabletiiek.“

Zuzana Čižmáriková, hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva SR: „Ak niečo Európska lieková agentúra registruje a je registrované na európskej úrovni, v tom prípade je to vo všetkých členských krajinách automaticky registrované. My v tomto nemôžeme nič urobiť.“

Redaktorka: „Žena, ktorá sa rozhodne umelo prerušiť svoje tehotenstvo, musí predtým navštíviť gynekológa. Ten zhodnotí jej stav a na jej

žiadosť jej môže byť ponúknutá potratová tabletká. Tú užije doma, ale následne na to musí ísť na kontrolu.“

Miroslav Borovský, hlavný odborník MZ SR pre gynekológiu: „Gynekológ musí zhodnotiť stav ženy v tom prípade, že teda spĺňa podmienky. Môj názor je, že tento systém je šetrnejší, pretože si nevyžaduje narkózu, nevyžaduje si inštrumentálnu revíziu, že nie sú tam zásahy do maternice inštrumentálne, ktoré mohli spôsobiť komplikácie.“

Redaktorka: „Tabletky, ku ktorým sa teda žena nedostane bez lekárskeho predpisu, nebudú hrazené zo zdravotného poistenia a ich cenu určí ministerstvo zdravotníctva. V susednom Rakúsku stoja približne osemdesiat eur. Prvýkrát sa tabletká vyvolávajúca potrat objavila vo Francúzsku ešte v osemdesiatych rokoch.“

Iveta Gombošová, STV 1, 09/01/2013

Sokol mal účet vo Vatikáne

Arcibiskup Ján Sokol si peniaze na dôchodok odkladal aj na súkromný účet vo vatikánskej banke. Dokazujú to dokumenty, ktoré sa podarilo získať našej televízii. Nie všetky transakcie mali byť v súlade s kostolným poriadkom. Na súkromný účet Jána Sokola mali podľa našich zistení prísť aj stovky tisíc eur z predaja pozemkov.

Arcibiskup Sokol sú účet vo Vatikáne založil ešte počas svojho pôsobenia na Trnavskej arcidiecéze. Dokazuje to tento dokument z decembra 2009. Arcibiskup v ňom podrobne opisoval všetky svoje finančné operácie. A okrem iného priznal aj svoj zahraničný účet. Počas niekoľkých rokov na ňom mali končiť napríklad finančné dary od zahraničných Slovákov.

Ján Sokol: „Účet, ktorý mám založený vo Vatikánskej banke, je môj súkromný účet, nie je to účet arcidiecézy, ani sa na ňom nenachádzajú arcidiecézne prostriedky.“

Reportér: „Sokol si mal založiť účet z jednoduchého dôvodu, pri preplácaní zahraničných šekov mu vo Vatikánskej banke neúčtovali žiadne poplatky. Pred 3 rokmi mal z tohto účtu poslať tisíce eur priamo do Trnavy.“

Ján Sokol: Krátko pred ukončením úradu som z týchto mojich peňazí uložených vo Vatikánskej banke dal ako dar Trnavskej arcidiecéze 339 563 dolárov.“

Reportér: „Tieto peniaze ale podľa našich informácií Jánovi Sokolovi nikdy nepatrili. Dokazuje to aj list od pravej ruky pápeža, kardinála Bertoneho. Necelých 340 tisíc dolárov malo podľa štátneho sekretára pochádzať z predaja pozemkov. O aké pozemky išlo ale nie je jasné. Na transakciu sme sa chceli opýtať aj emeritného arcibiskupa, no opäť sa nám s ním nepodarilo skontaktovať. Pochybnosti nad niektorými transakciami mal aj Robert Bezák. V decembri nám naznačil, že arcidiecézne peniaze končili v minulosti aj na súkromných nevidovaných účtoch.“

Nakrútené 16. 12. 2012

Emeritný arcibiskup Bezák: „A toto je to nebezpečné, vytvorí si nejaký fond, ktorý je tak a parte. A ja som zistil, že takýto fond existoval.“

“ **Lukáš Zuzelka, TA3, 08/01/2013**
2/2013

Dvojrozhovor

Bratia Mikloškovci sú podpísaní pod petíciami týkajúcimi sa kauzy Bezák. Každý stojí na inej strane barikády. František verejne podporil odvolaného arcibiskupa. Jozef sa postavil na stranu predstaviteľov cirkvi. **HN 10/01/2013**

Pápeža nechápem, ale netrúpi ma to

Biskupi by Bezákovi mali pomáhať, tvrdí v rozhovore pre HN poslanec parlamentu za KDH Jozef Mikloško.

Prečo ste sa podpísali pod Výzvu k spolupatričnosti katolíckej Cirkvi na Slovensku?

Pretože som na strane katolíckej cirkvi, som jej členom a vždy ním budem. Na druhej strane vidím, že krivda sa Bezákovi stala. Som aj na jednej, aj na druhej strane. Bezák musí dôstojne prežiť svoj ďalší život, aj keď skončil ako arcibiskup, to nie je žiadna tragédia. A biskupi by mu mali určite pomáhať, čo sa doteraz nestalo.

Znamená to, že ste prijali rozhodnutie Svätého Otca?

Áno, to som, samozrejme, prijal, pretože za tým je všeličo iné, čo my nepoznáme a nevidíme.

A súhlasíte s týmto rozhodnutím?

Ťažko povedať, či súhlasím alebo nesúhlasím. Som prekvapený a nerozumiem tomu, ale čím som starší, tým viacerým veciam nerozumiem, ani už rozumiem? nebudem, takže ma to už až tak netrúpi. Ale zasa, keď som skončil ako podpredseda vlády alebo v inej funkcii, vždy som to prijal, jednoducho som skončil. Niektorí, kto ma tam vymenoval, má právo ma aj odtiaľ vziať.

Nemala by cirkev predsa len vysvetliť veriacim tie dôvody?

Už teraz je neskoro. Som presvedčený, že ich už nevysvetlí a vzhľadom na existenciu niečoho ako WikiLeaks sa skôr či neskôr v titulkoch novín objaví.

Čo očakávate od petície, ktorú ste podpísali?

Upokojenie situácie, pretože ľudia, ktorí nikdy s cirkvou nič nemali, zrazu do nej kopali. Boli na strane Bezáka a útočili. Ale pravidlá treba dodržiavať. Na druhej strane, my veriaci, práve preto, že máme cirkev radi, ju aj kritizujeme. Cirkev by si na to mala zvyknúť, že veriaci povedia aj svoj názor, čo však neznamená, že sú kacíri, sú proti Svätému Otcovi. V každej spoločnosti je potrebné pokojne povedať svoj názor a upokojiť situáciu. V tomto prípade však boli mnohé vyjadrenia príliš radikálne.

Nemáte pocit, že cirkev nechce počuť kritický hlas?

Tento pocit mám. Závisí od osoby kňaza, biskupa, ale celkovo mám dojem, že hovoriť na nepríjemné témy nechcú.

Podpísali ste sa aj pod petíciu na podporu Bezáka?

Nie, túto petíciu som ani nezaregistroval. Ale podporil som ho, aj na svojom blogu.

Váš brat František otvorene kritizuje postoj katolíckej cirkvi k Bezákovi. Súhlasíte s ním?

Brat bol v tomto podstatne viac informovaný. Kulminovalo to tým, že Bezákovi nedovolili slúžiť svätú omšu tu v Bratislave, František nato stratil nervy a porozprával všetko, čo vedel.

Nemáte konflikt v tejto veci?

Nie, určite. Fero je verný pápežovi. **(mr), HN 10/01/2013**

Moja vernosť cirkvi je nespochybniteľná

Pod petíciu za Bezáka sa podpísal, lebo chcel poznať dôvody jeho odvolania, vysvetľuje exposlanec NR SR František Mikloško.

Prečo ste sa vy, podobne ako váš brat, nepodpísali pod Výzvu k spolupatričnosti katolíckej Cirkvi na Slovensku?

Pretože moja vernosť cirkvi, pápežovi aj slovenským biskupom, je nespochybniteľná, celoživotne nespochybniteľná. Nemusím ju potvrdzovať žiadnym svojim podpisom.

pokračovanie na str. 11

Lendačanov rozhádal kostol

Obyvatelia podtatranskej obce Lendak sa hádajú. Dôvodom ich sporu je budúci kostol. Ľudia čakali, že ho dá miestny farár postaviť na kopci nad dedinou, ako vraj pred rokmi sľúbil. Napokon však nový kostol začal stavať hneď vedľa toho súčasného a dal preto dokonca zbúrať škôlku, ktorá ešte slúžila.“

Jozef Slivenský, reportér TA3: „Na pohľad je to banálny spor. Lendačania ho však prežívajú veľmi emotívne. Dlhé roky žili v tom, že svoj nový kostol budú mať na tomto mieste nad dedinou, vraj im to sľúbil ich kňaz.“

Mária Halčinová, obyvateľka Lendaku: „Dal tam postaviť kríž z vlastnej iniciatívy.“

Jozef Slivenský, reportér TA3: „Veriaci si toto miesto obľúbili. Je odtiaľ fascinujúci výhľad a aj tento kríž vidieť zo široka, ďaleka.“

Mária Halčinová, obyvateľka Lendaku: „Ako keby duch svätý schádzal keď sme tam boli s procesiou na tú horu.“

Jozef Slivenský, reportér TA3: „Lendačania tvrdia, že nevedia kedy a prečo sa miestny kňaz rozhodol inak. Nový kostol bude stáť na mieste bývalej škôlky, hneď vedľa starého kostola. Už ho dokonca aj začali stavať. Po budove škôlky tu už dnes niet ani chýru.“

Mária Halčinová, obyvateľka Lendaku: „Škôlka mohla slúžiť ako ďalej materská škôlka.“

Katarína Stolárová, obyvateľka Lendaku: „Pohár trpezlivosti pretiekol. On len zbúrať chce škôlku.“

Anton Hrtús, kňaz v Lendaku: „Kostol by mal byť v centre obce prístupný.“

Jozef Slivenský, reportér TA3: „Lendačania spísali petíciu s 1200 podpismi a požiadali o pomoc piatich biskupov. Odpovede prišli rôzne od požiadavky, aby ich nezaťahovali do miestnej politiky, až po ubezpečenie, že ak to nechajú na boha, všetko sa v dobré obráti.“

Obyvatelia Lendaku

Katarína Stolárová, obyvateľka Lendaku: „Nezastali sa nás.“

Neuvedený: „Mali by rešpektovať aj oni občanov.“

Katarína Stolárová, obyvateľka

dokončenie zo str. 10

Čo si myslíte o tejto forme získavania podpory od veriacich?

Rešpektujem ju tak, ako som rešpektoval, že sa podpísalo 11-tisíc ľudí, pretože chcelo poznať dôvody, prečo bol arcibiskup Bezák odvolaný.

Čiže túto petíciu ste podporili?

Áno, túto som podpísal, tu šlo o to, aby sme sa dozvedeli dôvody jeho odvolania.

Kde skončila tá petícia?

Bola poslaná do Ríma, žiadna reakcia neprišla.

Povedali ste, že vaša vernosť pápežovi a biskupom je nespochybniteľná, na druhej strane ich verejne kritizujete, nevylučuje sa to?

Ja som pápeža ani raz nekritizoval, a dokonca ani slovenských biskupov. Povedal som len, že okolnosti odvolania Bezáka sú tajuplné a že pre slovenských veriacich, ktorí boli vždy verní Svätému Otcovi aj cirkvi, to nie je dobré odvdáčenje sa.

Nerozdeľujú takéto vyhlásenia, či formy podpory, slovenských veriacich ešte viac?

V pisme je napísané, pravda oslobodzuje, a tá pravda je záväzná pre každého.

Prečo a kedy ste sa rozhodli, že sa postavíte na stranu arcibiskupa Bezáka?

Ja som sa ho zastal, vyjadril som solidaritu k jeho osudu, pretože som presvedčený, že nedal žiadny dôvod na to, aby bol odvolaný.

Súhlasíte s jeho vystupovaním v médiách?

Toto je jeho výsostné rozhodnutie, takže to nechávam na neho.

Nie ste s bratom Jozefom v spore kvôli vašim rozdielnym postojom?

Podporoval som ho celý život, a to za komunizmu v iných podmienkach, takže v tom určite žiadny konflikt nemáme.

(mr), HN 10/01/2013

Bezák platil pre Sokola pokutu

Bývalý trnavský arcibiskup Róbert Bezák musel kvôli hospodáreniu za éry Jána Sokola zaplatiť daňovému úradu v roku 2011 pokutu vo výške 122 250 eur. Dôvodom bola nesprávne odvedená daň trnavskou arcidiecézou v rokoch 2001 až 2003. Uviedla to televízia TA3. Podľa nej bola kontrola na daň z príjmu za to isté obdobie vykonaná už v roku 2006 a na základe kontroly musela arcidiecéza doplatiť rozdiel dane v hodnote 27,28 milióna korún. Informácie o pokutách Finančné riaditeľstvo televízií nepotvrdilo, odvolalo sa na chýbajúci súhlas arcidiecézy a daňové tajomstvo. Bezákov predchodca Ján Sokol sa k týmto záležitostiam odmietol vyjadriť. Na otázku televízie nereagoval ani predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský.

(tasr), HN 11/01/2013

Lendaku: „Nám hovoria, že by sme robili podľa svedomia. Aké svedomie majú oni?“

Anton Hrtús, kňaz v Lendaku: „Pre veriacich platí autorita a poslušnosť. Toto je rozhodnutie miestneho diecézneho biskupa, ktoré je platné.“

Jozef Slivenský, reportér TA3: „Nespokojných Lendačanov argumenty kňaza nepresvedčili. Tvrdia, že vedia kde je pes zakopaný.“

Obyvatelia Lendaku

Katarína Stolárová: „To sú pozemky.“

Mária Halčinová, obyvateľka Lendaku: „Tam už sú takí, čo striehnu

na tieto pozemky a majú prisľúbené tie pozemky.“

Jozef Slivenský, reportér TA3: „Kňaz argumentuje, že v územnom pláne obce sú pozemky na kopci už dávno určené na výstavbu domov. Najbližšie okolie kríža však zostane nedotknuté. Spor v obci možno čoskoro utíchnu, no niektorí Lendačania tvrdia, že napätie tu zostane ešte dlho.“

Mária Halčinová, obyvateľka Lendaku: „Ako keď v Hirošime vybuchla bomba pred 70 rokmi a následky sú stále a budú.“

Jozef Slivenský, TA3, 09/01/2013

Zradil to, čo má sväté!

Kňaz Anton Srholec prehovoril o Sokolovom účte vo Vatikáne

Má slúžiť Bohu a žiť v chudobe! Napriek tomu bývalý trnavský arcibiskup Ján Sokol priznal, že má súkromný účet vo Vatikánskej banke. Načo mu je? Môžu to cirkevní hodnostári robiť? Kontroluje niekto ich peniaze?

„Účet, ktorý mám založený vo Vatikáne, je môj súkromný a nenachádzajú sa na ňom arcidiecézne prostriedky. Mnohé financie som dostal od mojich priateľov a zahraničných Slovákov. Prísne som vždy odlišoval, či boli dané peniaze mne na konkrétny účel, alebo či boli dané mne z titulu arcibiskupa, teda kedy boli peniaze moje súkromné a kedy boli arcidiecézne,“ vysvetľoval Sokol v dokumente z roku 2009, ktorý získala televízia TA3. Účet si mal založiť preto, že Vatikánska banka si za preplácanie šekov neúčtuje poplatky.

Kol'ku mu zostalo?

Pochválil sa tiež, že z jeho peňazí uložených vo Vatikánskej banke dal ako dar Trnavskej arcidiecéze takmer 340-tisíc amerických dolárov. Chceli sme zistiť, koľko arcibiskup na dôchodku na vatikánskom účte peňazí má, keď si dovolil taký štedrý dar. Spojiť sa nám s ním nepodarilo. Konferencia biskupov Slovenska sa k nemu nechcela vyjadriť. „Nevstupujeme do ekonomických záležitostí jednotlivých diecéz,“ povedal hovorca KBS Jozef Kováčik.

Srholec: Využíval ľudí

„Ako nekompetentný sa ujal vedenia a využil moc na to, aby si pripútal a presvedčil ľudí, aby mu nosili dary. Využil to na svoj osobný prospech,“ povedal dlhoročný a uznávaný kňaz Anton Srholec, ktorý na dôchodku vedie v Bratislave centrum pre bezdomovcov. Sokola pozná dlhé roky, slúžili v blízkyh farnostiach. „V cirkvi nemáme mechanizmus na kontrolu bohatých, máme iba myšlienky. Už v samotnom evanjeliu je, že chudobní sú blahoslavení, Boh stojí na strane chudobných a postará sa o nich a bohatého prepustí naprázdno. V katolíckej cirkvi sa milióny ľudí rozhodli žiť tak ako kostolná myš,“ povedal Srholec. Ako vníma Sokolov účet vo Vatikáne? „Je to zrada toho podstatného, čomu máme slúžiť a čo nám má byť sväté,“ uzavrel uznávaný kňaz. Podľa jeho slov je arcibiskup občan ako každý iný a štátne kontrolné mechanizmy ako polícia či

daniari platia aj preňho. Srholec tvrdí, že farári a cirkevníci môžu aj podnikat'. „Nepočul som, žeby na Slovensku niekto z toho zbohatol,“ uzavrel kňaz.

Kto si naňho posvieti?

„Nemáme kompetenciu skúmať pôvod majetku,“ uviedla hovorkyňa Finančnej správy SR Gabriela Dianová s tým, že dane kontrolujú u každého. Či preklepnú aj Sokolovu peňažnú morálku, prezradit' nechcela, keďže ide o daňové tajomstvo. Aj vysokých cirkevných hospodárov môže polícia stíhať. Momentálne je predmetom ich záujmu financovanie Trnavskej arcidiecézy. „Vedíme trestné stíhanie za skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie. V súčasnosti nie je možné vyjadriť sa, v akom časovom horizonte bude vo veci rozhodnuté,“ povedala Andrea Dobiášová z policajného prezidia. V prípade nie je ešte nikto obvinený.

Čo je Vatikánska banka?

Jej oficiálny názov je Inštitút pre náboženské diela. Hodnotu jej majetku odhadujú na 5 miliárd dolárov. Jej výlučným vlastníkom je pápež a nemožno ju kontrolovať ani zavrieť. Pôvodný zámer bol, že bude spravovať len financie Svätej stolice, náboženských rádov a osôb spätých s Vatikánom, peniaze si cez ňu vraj prala aj talianska mafia či bohatí podnikatelia z celého sveta. Chceli si byť istí, že sa k ich peniazom nedostane daňová kontrola. Banka Svätej stolice čelí vážnym obvineniam z prania špinavých peňazí. Vatikán vraj prijal proti tomu celý rad opatrení. Je to však málo. Deutsche Bank Italia, ktorá za posledných 15 rokov poskytovala elektronické platby, uviedla, že im ich centrálna banka nariadila deaktivovať termínály. Vatikán tvrdí, že im len vypršala zmluva a nebude dlho trvať, kým nájdu nového dodávateľa týchto služieb. „Účty vo Vatikánskej banke nie sú výnimočnosťou. Je bežné, že ich majú aj študenti pápežských univerzít, ktorí tak môžu čerpať štipendiá,“ povedal Jozef Kováčik z Konferencie biskupov Slovenska.

Nejasnosti okolo Sokola

Audítorka, ktorá preverovala hospodárenie počas pôsobenia arcibiskupa Sokola, podala trestné oznámenie. Podľa neho mali milióny eur smerovať občianskemu združeniu Metropolitánik, ktoré zastupoval arcibiskupov synovec Jozef Sokol. Metropolitánik sídli v Ra-

covciach, kde sa Sokol narodil. Združenie tam stavia domov dôchodcov. Sokol vyhlásil, že jeho priatelia z USA v testamente odkázali svoj majetok na charitatívne ciele. Jedným z nich mal byť aj penzión pre dôchodcov. Audítorka mala tiež zistiť, že v diecéze neboli evidované desiatky účtov, na ktoré chodili cirkevné peniaze. Na nejasné hospodárenie upozornil Róbert Bezák. Potom ho za nejasných okolností odvolali z funkcie arcibiskupa a preradili vypomáhať do Radvane.

(pk, ep), Plus jeden deň 10/01/2013

Modlenie s mobilom

Informačné technológie prenikajú už aj do cirkvi. Najnovšie si františkáni v Spojených štátoch amerických vymysleli modlenie sa cez SMS správy. Je to vraj veľmi jednoduché a šetrí to čas. Navyše takýmto spôsobom sa chcú viac priblížiť mladým ľuďom.

Stačí do SMS správy napísať slovo modlitba a poslať ju mníchom do Spojených štátov. Nemusíte nikam chodiť. Jedinou podmienkou je, aby ste neboli mimo dosahu siete. Takýmto jednoduchým spôsobom sa dá požiadať o modlitbu, pokiaľ by ste chceli, aby sa za vás mnisi prihovorili k Bohu. S touto novinkou prišlo najväčšie spoločenstvo františkánskych mníchov v Spojených štátoch amerických.

Stanovisko

David Convertino, predstaviteľ františkánov v USA: „Keď môže pápež tweetovať, my môžeme písať SMS správy. Veľmi sa tešíme z toho, že to funguje. Toto je naša práca. Modlíme sa za ľudí.“

Redaktor: „Po tom, čo odošlete SMS správu, obratom vám príde potvrdenie o prijatí a veriaci následne špecifikujú svoju žiadosť. Tie potom mnisi zhromažďujú na svojej web stránke. Touto novinkou chcú k viere prilákať mladšie ročníky.“

Augustín Bačinský, arcibiskup starokat. cirkvi: „Ako výzva je to určite dobré, pretože tieto moderné výdobytky tiež by mali oslovovať nášho pána.“

Arcibiskup Juraj, pravoslávna cirkev: „Modlitba cez SMS-ku? To mi znie ako z sci-fi filmu. Mi to príde ako dobrá recesia, ale nedoporučoval by som to svojim veriacim.“

TV JOJ, 1.1.2013

Cirkev a prezident vinia médiá

Viete, čo najnovšie spája prezidenta Ivana Gašparoviča a predstaviteľov cirkvi?“

Jaroslav Zápala, moderátor: „Tieto tradičné autority v našej spoločnosti zažívajú v poslednom čase veľkú kritiku verejnosti a obe strany sa zhodli na spoločnom vinníkovi – sú ním médiá.“

Rado Igaz, redaktor: „Kľučku na Prezidentskom paláci si dnes podávali cirkevní hodnostári. Takto dnes vyzeralo tradičné novoročné stretnutie prezidenta s predstaviteľmi rôznych cirkví, ktoré pôsobia na Slovensku. Pán prezident najmä pre kauzu Čentíš a naša najväčšia cirkev pre kauzy Bezák a Sokol čelia v poslednom čase mohutnej celospoločenskej kritike. Keď sme sa chceli na to spýtať, Ivan Gašparovič nám poslal iba svojho hovorca, a nepochodili sme ani u predsedu konferencie biskupov.“

Stanislav Zvolenský, Konferencia biskupov Slovenska: „Ďakujem pekne za váš záujem. Všetko dobré.“

Marek Trubač, hovorca prezidenta: „Verejnú mienku dnes do veľkej miery ovplyvňujú práve médiá. Je veľmi zložitá komunikácia v súčas-

nej dobe, keď médiá vyhľadávajú viac to zlé ako to dobré.“

Miroslava Kernová, odborníčka na médiá: „Práve médiá sú tu na to, ako strážcovia demokracie, aby dohliadali, kontrolovali, pýtali sa, čo verejní činitelia robia. Mali by sa na tých novinárov pozeráť tak, ako keby sa pozerali na občanov.“

Rado Igaz, redaktor: „Katolícku cirkev na Slovensku podporil dnes aj apoštolský nuncius Svätej stolice Mario Giordana.“

Mario Giordana, apoštolský nuncius Svätej stolice: „Chcel by som zdôrazniť, že novinári píšú najmä o negatívnych veciach v cirkvi, o tých dobrých veciach akoby sa ani nehovorilo.“

(Začiatok archívneho záznamu, 9.1.2013)

František Mikloško, bývalý poslanec parlamentu: „Chyba alebo hriech cirkvi bol tabu. Ale táto internetová doba a táto supermediálna doba, vlastne nedá sa nič zatajiť a my to musíme prijať, že to je súčasť nášho bytia, a už potom nejakým spôsobom s tým žiť a zostať verný.“

(Koniec archívneho záznamu, 9.1.2013) **Markíza, 10/01/2013**

Rozdaj peniaze chudobným

Toto odkazujú Trnavčania arcibiskupovi Sokolovi

Čo si myslia o súkromnom účte arcibiskupa Sokola vo Vatikánskej banke Trnavčania? Pýtali sme sa v uliciach mesta.

Arcibiskup na dôchodku priznal, že si vo Vatikáne založil súkromný účet. Zároveň sa však písomne obhajoval. „Prísne som vždy odlišoval, či boli dané peniaze mne na konkrétny účel, alebo či boli dané mne z titulu arcibiskupa, teda kedy boli peniaze moje súkromné a kedy boli arcidiecézne,“ tvrdil. Pochválil sa tiež, že z jeho uložených peňazí dal ako dar Trnavskej arcidiecéze takmer 340-tisíc amerických dolárov. Jána Sokola za jeho nahromadené peniažky skritizoval aj uznávaný kňaz Anton Srholec. „Je to zrada toho podstatného, čomu máme slúžiť a čo nám má byť sväté,“ vyjadril sa pre náš denník. Zdá

sa, že ani v Trnave, kde doteraz žije, mu veľmi nefandia. **(pfk, ep)**

Plus jeden deň 11/01/2013

Izabela (20), študentka

Počula som o jeho súkromnou účte a myslím si, že je to podvodník.

Daniela (48), predavačka

Je to katastrofa, že cirkevní hodnostári majú súkromné účty. Na čo im sú? Veľa ľudí kvôli Sokolovi prestalo chodiť do kostola. cítiť to na omšiach aj na spovediach, voľakedy bolo plno, teraz je pomaly viac farárov.

Jarmila (58), dôchodkyňa

Ja nemám nič proti Sokolovi. Ak má nejaké peniaze, nech si to užijú jeho blízki.

Štefan (63), dôchodca

Ani jeden farár nie je chudobný. Mal by to všetko dať na charitu.

Dominika (20), študentka

Zaráža ma, ako mohol zhromaždiť takú sumu peňazí. Vôbec sa mi to

V Česku spochybňujú antikoncepciu

Lekári v Česku pochybujú o bezpečnosti antikoncepčných tabletiék, ktoré môžu spôsobiť mozgovú príhodu. Denník Mladá fronta včera informoval, že v Česku ročne zomierajú desiatky mladých dievčat vo veku 20 až 25 rokov na mozgovú mŕtvicu a príčinou môže byť užívanie hormonálnej antikoncepcie. Skúmať jednotlivé prípady začal neurológ Jiří Neumann. Podľa neho jediným spoločným menovateľom úmrtí mladých žien sa ukázala práve hormonálna antikoncepcia. Aj na Slovensku sa objavili úmrtia v dôsledku užívania antikoncepcie, podľa gynekológa Jozefa Španku ide však o veľmi zriedkavé prípady. „Môže sa tak stať v prípade rizikových faktorov, ktoré neboli spoznané. Pri takýchto úmrtiach bol prítomný ešte určitý vyvolávací faktor, napríklad operácia, prípadne nespoznaná porucha zrážania krvi. Riziko, že si ráno sadnete do auta a zomriete, je tisíckrát vyššie než to, že by ste mali umrieť na riziká spojené s užívaním antikoncepcie,“ dodáva Španka a zároveň varuje pred samovoľným ordinovaným tabliet bez konzultácie s gynekológom a bez pravidelných kontrol. Rizikovou skupinou sú podľa neho aj fajčiarky a obézne ženy. Antikoncepcia totiž ovplyvňuje zrážanlivosť krvi a predstavuje záťaž na pečeň, nie všetky ženy ju môžu užívať. Podľa profesora Miroslava Borovského, hlavného odborníka ministerstva zdravotníctva pre gynekológiu a pôrodnictvo, má každý liek svoje výhody aj nevýhody. „Je na lekárovi, aby prebral so svojou pacientkou, čo je pre ňu rizikové a čo nie. Zrážanlivosť krvi je dlhodobý známy problém a treba vytypovať pacientky, pre ktoré to riziko môže byť a je na zvažení lekára a pacientky, aby posúdili závažnosť rizika,“ dodáva Borovský. Podľa neho dnešná moderná antikoncepcia má stále menej a menej komplikácií.

ben, Pravda 11/01/2013

nepáči. Ako dobrý duchovný by ich mal dať do detských domovov, či na boj proti rakovine.

Viktória (20), študentka

Som neveriaca, ale myslím si, že je nenormálne, aby mal arcibiskup na súkromnom účte toľko peňazí. Jednoznačne by to mal dať charite.